

Ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu grupu („PVN grupu”) veidošana

Sākot ar 2009.gada 1. decembri, likumā „Par pievienotās vērtības nodokli” („PVN likums”) ir ieviestas Eiropas Savienības („ES”) PVN direktīvas izvēles normas, kas dod iespēju nodokļu maksātājiem **veidot PVN grupas savstarpēju darījumu veikšanai iekšzemē.**

Šāda PVN grupa **darbojas kā viena apliekamā persona**, un tiek uzskatīts, ka viena PVN grupas dalībnieka veikto saimniecisko darbību veic PVN grupa. Tas nozīmē, ka **grupas ietvaros veiktajiem darījumiem PVN likuma normas netiek piemērotas**, bet jebkurš grupas dalībnieka veiktais darījums, ir uzskatāms par visas PVN grupas veiktu preču/pakalpojumu piegādi/saņemšanu. Līdz ar to gan priekšnodoklis, gan maksājams PVN tiek aprēķināts visai grupa kopā. Attiecīgi PVN grupas dalībniekiem nav jāatskaitās VID par grupas ietvaros veiktajiem darījumiem, bet par citiem grupas dalībnieku veiktajiem darījumiem tiek sniegta kopējā PVN deklarācija un arī PVN nomaksas tiek veikta par visu grupu kopumā.

PVN grupa tiek reģistrēta VID ar atsevišķu PVN numuru. PVN grupas dalībnieki visos darījumos ar personām, kuras nav šīs PVN grupas dalībnieki, lieto savu PVN numuru, bet PVN grupas reģistrācijas numurs tiek lietots tikai PVN grupas nodokļa deklarācijas sastādīšanai un nodokļa maksāšanas vajadzībām. Šajā sakarā gan jāatceras, ka pārskati par priekšnodokļa summām un ES veiktajām preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem jāsniedz par katru grupas dalībnieku atsevišķi.

PVN grupas var veidot tikai apliekamas personas, ja vienlaicīgi izpildās sekojoši kritēriji:

- 1) PVN grupas dalībnieki ir kapitālsabiedrības, kuras ietilpst **vienā koncernā**, vai ārvalsts komersanta filiāle Latvijā - ar nosacījumu, ka šis ārvalsts komersants atbilstoši Koncernu likumam ir tā paša koncerna sastāvā, kurā ietilpst pārējie PVN grupas dalībnieki;
- 2) vismaz viena PVN grupas dalībnieka ar nodokli apliekamo preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība iepriekšējos 12 kalendārajos mēnešos līdz mēnesim, kad iesniegts iesniegums PVN grupas reģistrācijai, ir vismaz **LVL 250 000**;

PVN grupas dalībnieku maksimālais skaits nav ierobežots, turklāt ir iespējams pievienot grupai jaunus dalībniekus, kā arī izslēgt kādus no esošajiem, taču, ievērojot, ka apliekamās personas vienlaicīgi nevar būt vairāku PVN grupu dalībnieki.

Tātad PVN grupās var apvienoties gan uz līguma pamata dibināti koncerni, gan arī tādi koncerni, kas veidojas uz līdzdalības pamata, t.i., ja pastāv vismaz viens no šādiem apstākļiem:

- 1) uzņēmumam sabiedrībā ir balsstiesību vairākums;
- 2) uzņēmumam kā sabiedrības dalībniekam ir tiesības iecelt vai atcelt sabiedrības izpildinstitūcijas vai pārraudzības institūcijas locekļu vairākumu;
- 3) uzņēmums ir sabiedrības dalībnieks un, izmantojot vienīgi savas dalībnieka tiesības, pārskata gada laikā ir iecēlis sabiedrības izpildinstitūcijas vai pārraudzības institūcijas locekļu vairākumu;
- 4) uzņēmums ir sabiedrības dalībnieks un, pamatojoties uz vienošanos ar citiem dalībniekiem, viens pats kontrolē balsstiesību vairākumu sabiedrībā.

Līdz ar to, pat, ja nav noslēgts koncerna līgums, izpildoties augstāk minētajiem apstākļiem, šādi saistītie uzņēmumi var domāt par PVN grupas veidošanu. Taču jāatceras, ka tiklīdz kāds grupas dalībnieks vairs neatbilst augstāk minētajiem kritērijiem, šāds dalībnieks no grupas ir jāizslēdz.

Lai izveidotu PVN grupu dalībniekiem **jānoslēdz PVN grupas dibināšanas līgums**, kas **kopā ar reģistrācijas pieteikumu jāsniedz VID** pēc izvēlētas juridiskās adreses. PVN dibināšanas līgumā **jānorāda galvenais grupas uzņēmums**, kurš uzņemsies saistības grupas vārdā iesniegt PVN deklarācijas, veikt PVN nomaksu un pildīt citus apliekamās personas pienākumus. Taču atbildība par PVN likuma normu izpildi **visiem grupas dalībniekiem ir solidāra**, tai skaitā par nodokļa saistībām, kuras radušās PVN grupas darbības laikā un kuru izpildes termiņš iestāties triju gadu laikā pēc PVN grupas vai tās dalībnieka izslēgšanas no VID.

Līdz ar to PVN grupas izveidošana var atvieglot gan PVN deklarāciju sagatavošanu un PVN nomaksu (jo to dara galvenais uzņēmums par visu grupu kopā), gan vienkāršot darījumu veikšanu starp grupas uzņēmumiem un optimizēt naudas plūsmu (attiecībā uz priekšnodokli un maksājamo PVN). Taču, protams, katrā atsevišķā gadījumā jāizvērtē PVN grupas veidošanas lietderīgums, ņemot vērā konkrēto sabiedrību veiktos darījumus.

Materiālu sagatavoja:

Zane Krecere

Juriste

zane.krecere@borenius.lv

+371 67201800

www.borenius.lv
www.boreniusgroup.com

